

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_32_ZAKLAD_VETY		
Název materiálu:	Základ věty		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	4.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	17. 4. 2013
Jméno autora:	Mgr. Vladislav Rusín		
Klíčová slova:	Základní větné členy, podmět, přísudek, nevyjádřený a několikanásobný podmět.		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák se naučí ve větě určit podmět a přísudek. Rozlišuje podmět vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný. Pracuje s textem, třídí informace.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Kompetence k učení.		
Anotace, metodický list:	Žák se naučí ve větě určit podmět a přísudek. Rozlišuje podmět vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný. Pracuje s textem, třídí informace.		
Použité zdroje:	Upravené texty z učebnice ČECHURA, Rudolf a Hana STAUDKOVÁ. <i>Český jazyk pro čtvrtý ročník</i> . Vyd. 2. Všeň: Alter, 2002, 159 s. ISBN 80-724-5004-2. http://rysava.websnadno.cz/ceskyjazyk_5.roc/slovesny_zpusob2.htm		

PODMĚT A PŘÍSUDEK

Podmět je základní větný člen, který vyjadřuje, **kdo** nebo **co** něco dělá. Ptáme se na něj otázkou 1. pádu (kdo? co?). Podmět bývá nejčastěji vyjádřen

- podstatným jménem (*Zajíc přihopkal.*)
- zájmenem (*My jsme to nebyli.*)
- číslovkou (*Dva chybí.*)
- přídavným jménem (*Vyvolaný šel k tabuli.*)

Podmět nemusí být ve větě vždy vyjádřen. Poznáme ho buď z předešlé věty, nebo z tvaru slovesa. Říkáme, že je to **podmět nevyjádřený**: *Jdete pozdě.*

Podmět, který je rozvit dalšími větnými členy, se nazývá **podmět rozvitý**: *Tento malý chlapec přišel do školy.*

Ve větě můžeme mít i **několikanásobný podmět**. Je vyjádřen více slovy: *Kočky a psi si hrají. Maminky a děti jsou v parku.*

Nejdůležitějším členem každé věty je **přísudek**. Vyjadřuje, co podmět dělá, co se s ním děje nebo jaký je. Bývá vyjádřen

- slovesem s plným významem - **přísudek slovesný**: Do školy *přišel* Petr včas.
- podstatným nebo přídavným jménem a slovesem s neplným významem (být, stát se) - **přísudek jmenný se sponou**: Kamil *je bystrý*.

Podmět a přísudek jsou **základní větné členy**. Tvoří spolu **základní skladební dvojici**.

Podmět závisí na přísudku. Pro pravopis je důležité, že přísudek se podmětem shoduje v rodě a čísle. Psaní koncovky příčestí činného se tedy řídí podmětem. (Příčestí činné je tvar slovesa v přísudku v čase minulém.)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Procvičování

Ve větách najdi holý podmět a holý přísudek a vypiš je:

Kamion zastavil na hraničním přechodu.

Na pouti se prodávala perníková srdce.

Petr se trochu bál.

Se svítáním však mizely i jeho obavy.

Kontrola:

Kamion zastavil.

Se prodávala srdce.

Petr se bál.

Obavy mizely.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Najdi věty, ve kterých je nevyjádřený podmět.

Velcí psi mívají dobrou povahu. Největšího psa jsem viděl v restauraci ve Veřovicích. Doga byla o něco menší než tele. Ležela na staré žíněnce.

Kontrola:

Velcí psi mívají dobrou povahu. Největšího psa jsem viděl v restauraci ve Veřovicích. Doga byla o něco menší než tele. Ležela na staré žíněnce.

Najdi věty, ve kterých je několikanásobný podmět.

Tatínek, maminka i děti šli do divadla.

U rybníčka i u řeky se vyhřívala housata.

Všechny stoly, křesla i židle byly uklizeny.

Maminka mi koupila sešit a dvě tužky.

Dívky a chlapci se pilně připravovali na divadelní představení.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kontrola:

Tatínek, maminka i děti šli do divadla.

Všechny stoly, křesla i židle byly uklizeny.

Dívky a chlapci se pilně připravovali na divadelní představení.